

Vztah české společnosti k cizincům

Text 5.2.2.A

Kladivo na Ukrajince

Úřady, policie a média objevují viníka naší krize

Erik Tabery, Respekt 36, 1999 (zkráceno)

Nezaměstnanost a kriminalita jsou v poslední době největším problémem České republiky. Státní úředníci, policie a některá média už, zdá se, našli viníka: mohou za to cizinci. Berou totiž Čechům práci, vraždí, kradou a hlavní město obsadila jejich mafie. Řešením se má proto stát novela zákona o zaměstnanosti, která vstoupí v platnost za měsíc, a návrh změny živnostenského zákona projednáváný momentálně v parlamentu. Obojí ztíží nežádoucím cizákům šanci proniknout do našeho Česka. Šéf odboru zaměstnanosti Ministerstva práce a sociálních věcí říká: „Musíme bránit své teritorium. Je třeba zabránit tomu, aby se nám tu cizinci zabydlovali.“

„Podle mě z příchodu cizinců k nám nemáme téměř žádný užitek. Nemohu vycházet z nějakých čísel, ale zdá se mi, že k nám ani v jednom případě nepřinesli nějaké pozitivní myšlenky,“ říká ředitel živnostenského odboru Grégrova ministerstva Petr Kroupa. To je

v současnosti většinový názor. Ve veřejnosti jej podporuje valná část zdejších médií. Stačí prolétnout titulky celostátních novin za poslední měsíc. Pár příkladů z mnoha. „Přiliv cizinců ohrožuje trh práce“ (Slovo), „Ukrajinci zaútočili kladivem (MF Dnes), „Ukrajinci loupili s nožem v ruce“ (Právo), „Mezi cizinci byli i vrazi“ (LN), „Cizinci vydírají a loupí“ (Špígl)... Jen za poslední rok odvysílaly naše dvě nejsledovanější televize padesát osm zpravodajských reportáží o Ukrajincích v Česku. Pouze jediná přitom informovala o těžkostech, na jaké východní gasarbeiteři u nás narážejí. Ve všech ostatních sedmapadesáti šotech šlo výhradně o kriminalitu či o nadšenou reportáž, jak samopalníci vyvlékají z ubytovny skupinu vyděšených rozespálých dělníků. Dobrá informovanost má své výsledky: během posledních čtyř let se podle sociologických průzkumů zvýšil počet zdejších obyvatel nesnášejících cizince z pětatřiceti na padesát procent.

Otázky k textům a k diskusi

- Proč podle vás Ministerstvo práce a sociálních věcí nechtělo, aby se nám tu „zabydlovali“ legální pracovníci z ciziny? Je tento názor vzhledem k demografickému vývoji v české republice racionální? Vychází z reálného rozboru faktů?
- Kde jste osobně získali nejvíce informací o cizích pracovnících v České republice? Kdo nebo co nejvíce ovlivňuje váš názor na ně?
- Co je pravděpodobnou příčinou toho, že se v televizi mnohem častěji objevují reportáže o kriminalitě než z obyčejného života?
- Mohou média deformovat skutečnost? Jakými způsoby? Je podle vás možné, aby média výslovně nelhala, ale zároveň nemluvila pravdu? Jak?
- Jak by se dal podle vás zlepšit obraz Ukrajinců v médiích?

Vztah české společnosti k cizincům

Text 5.2.2.B

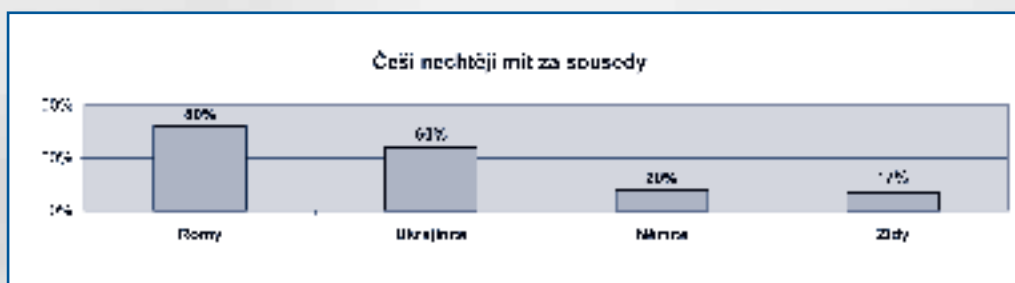
Veřejné mínění

vybráno z tisku, podle výzkumů Sofres-Factum 1999 a STEM 2001

90% Čechů je hrdých na svou národnost
50% Čechů má tendence k podceňování cizích národností
75% si myslí, že v Čechách je příliš mnoho cizinců
Xenofobní názory zastávají nejčastěji lidé

starší 60 let, se základním vzděláním, špatně materiálně zajištění, dělníci a sympatizanti KSČM.

Přítomnost cizinců v ČR vyvolává u Čechů pocit ohrožení kriminalitou, nezaměstnaností či vzrůstem vlivu zahraničního kapitálu.

Otázky k textům a k diskusi

- Cítíte hrdost na svou českou národnost? Na co konkrétně? Co z věcí, na které jste hrdí, je konkrétně vaše zásluha?
- Musí nutně hrdost obsahovat pohrdání jinými? Zdůvodněte.
- Souhlasíte s názorem, že v Čechách je příliš mnoho cizinců? Víte, kolik jich je? (viz informace pro učitele na str. 400)
- Pokuste se určit příčiny uvedeného stavu veřejného mínění. Mají na to vliv média? Jaký? Jsou občané dobře informováni o počtech cizinců u nás a o jejich práci tady?
- Jaké jsou podle vás důvody, že negativní vztah k cizincům mají nejčastěji lidé starší 60 let, se základním vzděláním, špatně materiálně zajištění, dělníci a sympatizanti KSČM?